

Kİ'NİN YAZIMI

“-ki” eki dilimizde üç halde bulunur. Bunlardan biri bağlaç olan “-ki”, diğeri sıfat yapan “-ki”, bir diğeri ise zamir olan “-ki” dir.

- “-ki” bağlaç ise sözcükten ayrı yazılır.
- Sıfat ve zamir olan “-ki” ise sözcüğe bitişik yazılır.

Bu üç farklı “-ki” yi birbirinden ayırmak çok kolaydır.

Pratik Bilgi : “-ki” ekinden sonra -ler çoğul eki getirilebiliyorsa o “-ki” zamir olan “-ki” dir. Zamir olan “-ki”ler sözcüğe bitişik yazılır.

☆☆☆ Zamir olan -ki ☆☆☆

* Silgimi kaybetmişim, seninkini kullanabilir miyim?

Silgimi kaybetmişim, seninki(ler)ni kullanabilir miyim? Görüldüğü gibi ki ekinden sonra -ler ekini getirdiğimizde “seninkileri” kullanabilir miyim? diyebiliriz ve cümlenin yapısında ve anlamında bir bozulma olmadığı için buradaki -ki zamir olan -ki’dir ve sözcüğe bitişik yazılır.

* Onunkini hemen buraya getirmelisiniz. Zamir olan -ki

* Odandakini de getirir misin? Zamir olan -ki

◆◆◆ Sıfat olan -ki ◆◆◆

Sıfat olan -ki daima bitişik yazılır. Önündeki isime “hangi” sorusunu yönelterek bulabiliriz.

* Parktaki çocuklar sallanıyor? (Hangi çocuklar?) ⇨ Parktaki çocuklar.

* Çantasındaki kalemler ile boyamalısın. (Hangi kalemler?) ⇨ Çantasındaki kalemler
-ki ekinden sonra gelen isime hangi sorusunu sorduğumuzda -ki ekini alan sözcüğü veriyorsa buradaki -ki sıfat yapan -ki’dir ve eklendiği sözcüğe bitişik yazılır.

☀☀☀ Bağlaç olan -ki ☀☀☀

Bağlaç olan ki daima ayrı yazılır. Bağlaç olan - ki cümleden çıkarıldığında cümlenin anlamında bir bozulma olmuyorsa o “ki” bağlaç olan “ki”dir.

* Duydum ki unutmuşsun gözlerimin rengini.

ki’yi cümleden çıkarırsak: (Duydum unutmuşsun gözlerimin rengini.) anlamda bozulma olmuyor.

* Yemeğini hemen yemelisin ki aç kalmayasın.

ki’yi cümleden çıkarırsak: (Yemeğini hemen yemelisin aç kalmayasın.) anlamda bozulma olmuyor.

ÖNEMLİ BİLGİ: mademki, hâlbuki, çünkü, sanki gibi sözcüklerdeki “ki” ler bağlaçtır. Ancak kalıplaştıkları için bitişik yazılırlar.

-ki ekinin yazımı

Cümlelerde geçen –ki bağlaç yada ek olabilir. Biz ek olan “-ki”leri bitişik yazarız. Bağlaç olan “–ki” eklerini ise ayrı yazarız. Peki bu –ki ekinin bitişik mi, ayrı mı yazılacağını nasıl anlayacağız?

Hemen yöntemimize bakalım:

- ki ekinin öncesindeki kelime ile birlikte altı çizilir. Cümledeki diğer kelimeler dikkate alınmaz. Altını çizdiğimiz kelimeye –ler ekini getiririz.

- Oluşan kelime anlamlı ise bitişik yazılmalıdır.
- Anlamlı değil ise o ki bağlaçtır. Yani ayrı yazılmalıdır.

Örnekleri inceleyelim:

Bendeki kalem kırıldı. Bendeki-ler ekini getiriyorum. Bendekiler anlamlı mıdır? Evet . O halde ki bitişik yazılmalıdır.

Senki sınıf öğretmenisin.Senki-ler ekini getirdik. Senkiler anlamlı mıdır? Hayır o halde ki eki nasıl yazılmalıdır. Tabikiayrı yazılmalıdır.

Eve geldimki ne göreyim. Geldimki altını çizip ler eki getirdik. Gedimkiler anlamlı mıdır? Hayır demek ki ayrı yazılacak.

Yarınki törende görev alacak mısın?

Bizim **okulunki** diğer okullarinkilerden daha yeniydi.

Çocuk öyle ağlıyordu ki duyunca içim parçalandı.

Not: Özel bir kural vardır. Oysaki, mademki, halbuki, belki, çünkü, sanki kelimelerinde bu kural aranmaz, direk bitişik yazılır.

Biraz da örnek çözelim.

(Yanlış olanların yanına doğrusunu yazın. Yazımı doğru alanların yanına“Doğru yazılmış.” diye not düşün.)

Saatinde ki yelkovan koptu mu?.....

Sendeki küpeler altın mı?.....

Şöyle gel ki yüzünü göreyim.....

Baktım ki bu iş böyle olmayacak.....

San ki seni bir yerden tanıyorum.....

Evdeki hesap çarşıya uymadı.....

Belindeki kemeri çok beğendim.....

Oysa ki geleceğine söz vermişti.....

Gözlerindeki heyecan beni etkiledi.....

Yarın giderken onunkini alırız.....

Okulda dolaptaki kitapları çalmışlar.....